

prima instanță: C. Comerzan

dosarul nr. 2ra-502/17

instanța de apel: S. Procopciuc, E. Grumeza, A. Ciobanu

ÎNCHEIERE

15 martie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte, judecătorul

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Iuliana Oprea

Ion Druță

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Tatiana Ciornaia, reprezentată de către avocatul Andrei Lavric

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Gheorghe Patraș, succesor în drepturi Tatiana Ciornaia împotriva Elenei Strașnaia cu privire la declararea nulă a certificatelor de moștenitor legal

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 15 noiembrie 2016, prin care a fost admis apelul declarat de Elena Strașnaia, casată integral hotărârea Judecătoriei Briceni din 19 iulie 2016 și emisă o nouă hotărâre de respingere a acțiunii ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție

constată:

La 14 mai 2015, Gheorghe Patraș a depus cerere de chemare în judecată împotriva Elenei Strașnaia cu privire la declararea nulă a certificatelor de moștenitor legal.

În motivarea acțiunii a invocat că la 09 aprilie 2015, în ședința de judecată la Curtea de Apel Bălți, într-o altă cauză civilă, a aflat precum că sora lui, Elena Strașnaia s-a adresat la notar în anul 2006 și a obținut certificat de moștenitor legal în urma decesului mamei lor, Maria Patraș, la 10 ianuarie 2002.

Menționează că după decesul mamei lor, Maria Patraș, dânsul a rămas să locuiască în gospodăria acesteia și prin acest fapt a acceptat succesiunea prin intrarea în posesie și folosință a averii succesoriale.

Susține că pentru a perfecta actele în privința casei de locuit, a depus în instanța de judecată o acțiune privind stabilirea faptului acceptării succesiunii, la care în instanța de apel Elena Strașnaia a prezentat certificatele de moștenitor legal, pe care le ținea în secret, totodată fiindu-i prezentat și un certificat eliberat de Primăria satului Hlina, precum că aceasta a acceptat succesiunea în termen de 6 luni, care a stat la baza eliberării certificatului de moștenitor legal.

Având în vedere prevederile art. 1516 alin. (3)-(4), art. 1517 Cod civil notează că Elena Strașnaia nu s-a adresat la notar în termenul stabilit de prevederile art. 1517 Cod civil și nici nu a acceptat succesiunea, dar s-a adresat la notar abia în decembrie 2006, după 4 ani de la deschiderea succesiunii.

Evidențiază că Elena Strașnaia, în anul 1989 s-a căsătorit și a trecut cu traiul la soțul ei, în satul Berlinți, unde la 22 august 1991 și-a înregistrat viza de reședință, pe când în certificatul de moștenitor legal este indicat că locuiește în satul Hlina.

Obiectează că în certificatul de moștenitor legal, eliberat pe numele Elenei Strașnaia, este invocat precum că se atestă moștenirea în temeiul prevederilor art. 566 Cod civil, fără a fi indicată redacția Legii aplicată, or, dacă notarul s-a referit la prevederile articolului, în redacția Legii din 1964, urma să invoce legea în vigoare la momentul deschiderii succesiunii, însă în cazul dat consideră că s-a făcut trimitere la prevederile art. 556 Cod civil în redacția Legii din 06 iunie 2002, la care dispozițiile articolului enunțat conțin alte prevederi.

Își întemeiază pretențiile în baza dispozițiilor art. 1516 alin. (3)-(4), 1517 Cod civil, 166 CPC.

Solicită admiterea acțiunii, de a considera nul certificatul de moștenitor legal nr. 13542 din 16 decembrie 2010 și certificatul de moștenitor legal nr. 8844 din 28 decembrie 2006, prin care a fost stabilit moștenitorul legal al defunctei Maria Patraș, decedată la 10 ianuarie 2002.

Prin încheierea Judecătorei Briceni din 26 august 2015, în legătură cu decesul lui Gheorghe Patraș, a fost suspendată examinarea cauzei până la acceptarea succesiunii de către succesorii lui Gheorghe Patraș.

Prin încheierea Judecătorei Briceni din 25 ianuarie 2016, examinarea cauzei a fost reluată.

Prin încheierea judecătorei Briceni din 25 martie 2016, a fost înlocuit Gheorghe Patraș, cu succesorul lui în drepturi Tatiana Ciornaia.

Prin hotărârea Judecătorei Briceni din 19 iulie 2016, acțiunea a fost admisă.

A fost declarat nul certificatul de moștenitor legal nr. 8844 din 28 decembrie 2006, eliberat de către notarul privat Aliona Guzun, prin care s-a atestat că moștenitorul averii Mariei Patraș, decedată la 10 ianuarie 2002, este fiica ei, Elena Strașnaia.

Averea succesorală pentru care a fost eliberat certificatul consta din: terenul agricol cu suprafața de 1,4087 ha, trecut în Registrul cadastral al deținătorilor de terenuri cu nr. 550 din 09 mai 1999, cod cadastral 1432108122, amplasat în extravilanul satului Hlina, r-nul Briceni și aparține decedatei cu drept de proprietate privată în baza titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu nr. 1432108122, eliberat de Primăria satului Hlina, r-nul Briceni la 13 iulie 1999, înregistrat la Oficiul Cadastral Teritorial Briceni, filiala ÎS „Cadastru” la 13 decembrie 1999, conform extrasului din registrul bunurilor imobile nr. 1432108122, eliberat la 23 mai 2006, cu prețul normativ de 6783 lei.

A fost declarat nul certificatul de moștenitor legal nr. 13542 din 16 decembrie 2010, eliberat de către notarul Aliona Guzun, prin care s-a atestat că

moștenitorul averii Mariei Patraș, decedată la 10 ianuarie 2002, este fiica ei, Elena Strașnaia.

Averea succesorală pentru care a fost eliberat certificatul consta din: dreptul la cota-parte valorică în sumă de 7020 lei din patrimoniul întreprinderii agricole Asociația „Hlina”, aflată în satul Hlina, r-nul Briceni și aparține defunctei în proprietate conform extrasului nr. 352 din procesele-verbale nr. 5-6, 1-2 a Comisiei de Privatizare a bunurilor întreprinderii agricole Asociația „Hlina” din 13 ianuarie 1999 și 25 aprilie 1999.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 15 noiembrie 2016, a fost admis apelul declarat de Elena Strașnaia, casată integral hotărârea primei instanțe și emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost respinsă ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție.

La 13 ianuarie 2017, prin intermediul Oficiului Poștal, Tatiana Ciornaia reprezentată de către avocatul Andrei Lavric a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 15 noiembrie 2016, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea deciziei recurate, cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia recurată considerând-o ilegală și neîntemeiată.

Menționează că în prima instanță, Elena Strașnaia a recunoscut faptul că a locuit în satul Berlinți, r-nul Briceni și nu s-a folosit de terenul agricol ce aparținea mamei lor, Maria Patraș și s-a mai stabilit că Primăria satului Hlina nu a eliberat certificat privind acceptarea succesiunii de către Elena Strașnaia.

Notează că deși Elena Strașnaia a invocat în instanța de apel termenul de prescripție, fără a-l proba, instanța de apel a susținut poziția acesteia, făcând referință la norma materială și procesuală care formulează îngrădiri în termenele de contestare a dreptului încălcat, fără a da o apreciere termenului special de acceptare a succesiunii omis de către Elena Strașnaia.

Relevă că pct. 1 din Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 13 din 03 octombrie 2005, cu privire la practica aplicării de către instanțele judecătorești a legislației la examinarea cauzelor despre succesiune, explică că dacă cel ce a lăsat moștenirea a decedat până la punerea în aplicare a noului Cod civil, atunci se vor aplica deplin prevederile Codului civil în redacția din 1964, iar începând cu 12 iunie 2003 se vor aplica prevederile noului Cod civil.

Consideră că în cazul dat, instanța necesita a aplica prevederile Codului civil în redacția din 1964, deoarece defuncta Maria Patraș a decedat la 10 ianuarie 2002.

Susține că a fost încălcat dreptul la proprietatea succesorală, necătând la faptul că ambele părți a litigiului recunosc că Gheorghe Patraș a domiciliat în casa de locuit, ce aparținea defunctei Maria Patraș, în perioada de șase luni stipulată de art. 581 Cod civil, în redacția Legii din 1964.

Indică că Elena Strașnaia în prima instanță nu a invocat termenul de prescripție, dar tocmai în instanța de apel, fiind limitat în dreptul de a solicita instanței repunerea în termen și prezentarea de probe în dovedirea faptului necunoașterii și imposibilității de a cunoaște de dreptul încălcat și anume de faptul că Elena Strașnaia a obținut certificat de succesiune.

Remarcă că instanța de apel nu a ținut cont de prevederile art. 79 Cod civil, în redacția Legii din 1964, potrivit căreia prescripția începe să curgă din ziua în care s-a născut dreptul la acțiune sau dreptul la acțiune se naște din ziua când persoana a aflat sau trebuia să afle că i-a fost încălcat dreptul.

Accentuează că de faptul că Elena Strașnaia a obținut certificat de moștenitor legal, Gheorghe Patraș a aflat în ședința de judecată la Curtea de Apel Bălți din 09 aprilie 2015 și nu a putut afla mai devreme, pe motivul că Elena Strașnaia a ascuns acest fapt chiar și în declarația notarială indicând că alți succesori nu sunt, iar, invocarea instanței că registrul cadastral este public nu poate fi un temei de a afla de certificatul de moștenitor legal mai înainte de data indicată.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 13 ianuarie 2017 împotriva decizia Curții de Apel Bălți din 15 noiembrie 2016, în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronate, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Tatiana Ciornaia, reprezentată de către avocatul Andrei Lavric nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura

admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de Tatiana Ciornaia, reprezentată de către avocatul Andrei Lavric, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Tatiana Ciornaia, reprezentată de către avocatul Andrei Lavric ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

dispune:

Recursul declarat de Tatiana Ciornaia, reprezentată de către avocatul Andrei Lavric se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Iuliana Oprea

Ion Druță